

Rapport 2015:33

Länsstyrelsen
Stockholm

Behovsutredning 2014–2016

Tillsyn enligt miljöbalken

Rapport 2015:33

Länstyrelsen
Stockholm

Behovsutredning 2014–2016

Tillsyn enligt miljöbalken

Rapporten är sammanställd av Elin Sieurin
vid enheten för miljöskydd. Finns endast
som pdf.

ISBN: 978-91-7281-670-1

www.lansstyrelsen.se/stockholm

Förord

Enligt Miljötillsynsförordningen (2011:13) ska en operativ tillsynsmyndighet ta fram en utredning avseende tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde, samt ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn. Behovsutredningen ska vara treårig och uppdateras vid behov och minst en gång per år. *Aktuell utredning är uppdaterad 2015-11-26.*

Vidare ska en operativ tillsynsmyndighet för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på behovsutredningen och registret över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn. I tillsynsplanen ska beskrivas hur myndigheten har avvägt fördelningen av resurser inom och mellan olika ansvarsområden enligt miljöbalken och hur resurserna har anpassats efter det tillsynsbehov som finns. Behovsutredningen och tillsynsplanen ska beslutas av den inom myndigheten som beslutar om användningen av myndighetens resurser.

Magdalena Bosson
Länsöverdirektör

Innehåll

Förord.....	5
1. Tillsynsuppdraget och förutsättningar	8
1.1 Styrande dokument	8
1.1.1 Lagar, förordningar och föreskrifter	8
1.1.2 Miljö kvalitetsmålen	9
1.1.3 Regleringsbrevet	10
1.2 Operativ tillsyn	12
1.3 Behovsutredningens och tillsynsplanens avgränsning.....	13
1.3.1 Vad ingår inte i behovsutredningen och tillsynsplanen	13
1.4 Beräkning och redovisning av tillsyns- och resursbehov	14
2. Tillsynsområden och tillsynsobjekt	15
2.1 Seveso	15
2.1.1 Resultat 2013	15
2.1.2 Behov 2014–2016	16
2.2 Områdesskydd	16
2.2.1 Resultat 2013–2015	17
2.2.2 Behov 2014–2016.....	17
2.3 Skydd av naturen	18
2.3.1 Resultat 2013–2015	19
2.3.2 Behov 2014–2016.....	21
2.4 Vattenverksamhet	23
2.4.1 Resultat 2013–2014	23
2.4.2 Behov 2013–2016	24
2.5 Miljöfarlig verksamhet	26
2.5.1 Resultat 2013	26
2.5.2 Behov 2014–2016	27
2.6 Kemiska produkter och biotekniska organismer	29
2.6.1. Resultat 2013	29
2.6.2 Behov 2014–2016	29
2.7 Avfall och producentansvar	30
2.7.1 Resultat 2013	30
2.7.2 Behov 2014–2016	30
2.8 Övrigt miljö- och hälsoskydd	31

2.8.1 Resultat 2013	31
2.8.2 Behov 2014–2016	32
2.9 Förorenade områden och miljöriskområden	32
2.9.1 Resultat 2013	32
2.9.2 Behov 2014–2016	33
3. Sammanfattning resursbehov	35

1. Tillsynsuppdraget och förutsättningar

En viktig förutsättning för att miljöbalkens mål och syften, de antagna miljökvalitetsmålen och i förlängningen en hållbar utveckling, ska kunna uppnås är att efterlevnaden av bestämmelserna i miljölagstiftningen kontrolleras genom tillsyns- och uppföljningsverksamhet. Tillsynsplaneringen är därför en naturlig och integrerad del i miljöarbetet i övrigt. Förutom planeringen är myndigheternas viktigaste instrument i tillsynsverksamheten inspektioner, granskning av rapporter och tillsyn över verksamheters egenkontroll. Därigenom kan tillsynsmyndigheten fortlöpande ha en aktuell och verklighetsförankrad kunskap om olika verksamheter eller t.ex. skyddade naturområden och deras status. Insatser som allmän rådgivning och informations spridning, som syftar till att skapa förutsättningar för att uppställda mål förverkligas, är andra viktiga uppgifter i tillsynsverksamheten. En förutsättning för en god tillsynsplanering är att behovet av tillsyn och behovet av resurser tas fram och tydliggörs. Detta sker i en behovsutredning.

1.1 Styrande dokument

Tillsyn är både en administrativ och en operativ metod för att säkerställa att demokratiskt fattade beslut genomförs på det sätt som beslutsfattaren har avsett. Tillsynen ska bidra till att lagar, förordningar och föreskrifter tolkas på ett likartat sätt oberoende av var i landet som en verksamhet eller åtgärd äger rum. Som övergripande och styrande dokument finns de nationella och regionala miljökvalitetsmålen. Kopplingen mellan tillsynen och miljökvalitetsmålen preciseras i såväl lagar som förordningar och i regleringsbrevet.

1.1.1 Lagar, förordningar och föreskrifter

I miljötillsynsförordningen (2011:13) anges att hos en operativ tillsynsmyndighet ska det finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska avse en tid på tre år och den ska ses över vid behov och minst en gång varje år. Av behovsutredningen ska framgå hur tillsynsbehovet och resursbehovet tagits fram. Utredningen ska ge underlag för tillsynsplanen. Det är i tillsynsplanen som prioriteringar för tillsynen framgår.

I miljötillsynsförordningen anges även att en operativ tillsynsmyndighet ska för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på en behovsutredning och ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn. Länsstyrelsen ska i den samlade tillsynsplanen beskriva hur myndigheten har avvägt fördelningen av resurser inom och mellan olika ansvarsområden enligt miljöbalken och hur resurserna har anpassats efter det tillsynsbehov som finns. Myndigheten ska bedriva tillsynsarbetet effektivt och utveckla personalens

kompetens i tillsynsfrågor. Tillsynsmyndigheten ska årligen följa upp och utvärdera sin tillsynsverksamhet.

Tillsynsmyndigheters ansvar enligt miljöbalken regleras i 26:e kapitlet miljöbalken.

Tillsynsmyndigheten ska:

- På eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av miljöbalken.
- Vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse.
- Om det finns misstanke om brott, anmäla överträdelser av bestämmelser i balken eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av balken till polis- eller åklagarmyndigheten.
- Fortlöpande bedöma om villkoren är tillräckliga för miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter som omfattas av tillstånd, samt om tillsynsmyndigheten finner att villkoren inte är tillräckliga, initiera en omprövning eller ta upp frågan om att ändra eller upphäva gällande, befintliga villkor.
- Genom rådgivning, information och liknande verksamhet, skapa förutsättningar för att miljöbalkens ändamål ska kunna tillgodoses.
- Samarbeta med andra tillsynsmyndigheter och med sådana statliga och kommunala organ som ska utöva tillsyn i särskilda hänseenden eller på annat sätt fullgör uppgifter av betydelse för tillsynsverksamheten.

1.1.2 Miljökvalitetsmålen

Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Målen ska nås inom en generation, till 2020 (2050 för klimatmålet). Generationsmålet anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljökvalitetsmålen ska kunna uppnås. Med den utgångspunkten är generationsmålet vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Tillsynen ska säkerställa att syftet med miljöbalken, det vill säga en långsiktig hållbar utveckling inom särskilt skyddsvärda områden. De nationella miljökvalitetsmålen ger vägledning om prioriteringar i tillsynen. Krav som riktas i samband med tillsyn kan bidra till att vissa miljökvalitetsmål har möjlighet att nås.

Länsstyrelsen har en samordnande roll i det regionala arbetet med miljömålen och samarbetar med offentliga aktörer i ett regionalt miljömålsråd. Miljömålsarbetet är utformat som en dialog. Dialogen har två syften. Det ena är att Länsstyrelsen och aktörer i länet tar hänsyn till miljömålen i sin verksamhet. Det andra är att Länsstyrelsen och aktörer i länet ställer sig bakom åtgärdsprogram för att nå miljömålen. Ledstjärnor för dialogen är samverkan, att synliggöra pågående miljöarbete, att ha en realistisk ambitionsnivå och att ha en god balans mellan åtgärder och uppföljning.

Länsstyrelsen har tillsammans med det regionala miljömålsrådet kommit överens om att miljömålsdialogen genomförs i flera omgångar. I den första omgången har fem särskilt prioriterade miljömål tagits fram:

- Begränsa klimatpåverkan
- Frisk luft
- Ingen övergödning
- Ett rikt växt och djurliv
- Giftfri miljö

En god bebyggd miljö är en övergripande vision som genomsyrar allt miljömålsarbete.

1.1.3 Regleringsbrevet

I regleringsbrevet 2014 berörs Länsstyrelsens tillsyn i följande uppdrag:

- RB 48. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar av förorenade områden samt arbetet med att åtgärda förorenade områden med statliga bidrag. Länsstyrelserna ska även samordnat och i samverkan med Naturvårdsverket ta fram och redovisa åtgärder för att minimera omfattningen av oförbrukade bidrag för efterbehandling av förorenade områden.
- RB 49. Länsstyrelsernas tillsyn enligt miljöbalken ska bidra till att generationsmålet och miljökvalitetsmålen nås och att uppkomst av olägenheter för människors hälsa och miljön motverkas. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:
  - Hur arbetet för att effektivisera och utveckla tillsynen avses fortsätta samt beskriva de förändrade rutiner och arbetsmetoder som genomförts för att utveckla en miljömålsstyrd tillsyn,
  - tillsynsområden inom vilka den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen kan utvecklas och förbättras,
  - vilken betydelse tillsynen har för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen samt vilka konsekvenser få egeninitierade tillsynsinsatser får för möjligheterna att uppnå målen, samt
  - hur och inom vilka områden samverkan skett med Miljösamverkan Sverige och regional miljösamverkan i de län där sådana projekt bedrivs.

Formerna för länsstyrelsernas återrapporteringen ska utformas i dialog med Naturvårdsverket.
- RB 61. Länsstyrelsen ska särskilt redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att utveckla och förbättra prövning och tillsyn i arbetet med tillämpningen av bestämmelserna i artskyddsförordningen och rådets förordning 338/97,

om det finns vissa arter eller branscher som man har prioriterat att arbeta med och hur man i så fall har gjort den prioriteringen.

- Länsstyrelserna ska, genom att vidareutveckla sitt arbete med tillsynsvägledning förbättra förutsättningarna för operativa tillsynsmyndigheter att minska utsläppen från enskilda avlopp. Länsstyrelserna ska till Havs- och vattenmyndigheten, efter dialog med myndigheten, redovisa insatser beträffande tillsynsvägledning avseende enskilda avlopp samt tillsyn enligt 51 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I regleringsbrevet 2015 berörs Länsstyrelsens tillsyn i följande uppdrag:

- RB 52. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar av förorenade områden samt arbetet med att åtgärda förorenade områden med statliga bidrag. Länsstyrelserna ska även samordnat och i samverkan med Naturvårdsverket ta fram och redovisa åtgärder för att minimera omfattningen av oförbrukade bidrag för efterbehandling av förorenade områden.
- RB 53. Länsstyrelsernas tillsyn enligt miljöbalken ska bidra till att generationsmålet och miljö kvalitetsmålen nås och att uppkomst av olägenheter för människors hälsa och miljön motverkas.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

- vilka insatser som har vidtagits för att öka tillsynen och
- hur den operativa tillsynen och andelen egeninitierad tillsyn har utvecklats sedan föregående år, samt
- hur tillsynen har prioriterats mellan olika områden som t.ex. miljöfarlig verksamhet, strandskydd, biotopskydd, naturreservat, vattenverksamheter, vattenskydd, artskydd och Natura 2000.

Länsstyrelserna ska även redovisa vilka tillsynsvägläddande insatser som har genomförts, särskilt avseende uppföljning och utvärdering av kommunernas operativa tillsyn, samt om samverkan skett med Miljösamverkan Sverige och regional miljösamverkan i de län där sådan samverkan bedrivs.

Länsstyrelsernas åiterrapportering ska utformas på ett enhetligt sätt i dialog med Naturvårdsverket. Åiterrapporteringen lämnas till Naturvårdsverket och redovisas därefter i den tillsynsredovisning som Naturvårdsverket ska lämna till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 15 april 2016.

- RB 58. Länsstyrelsen ska, i syfte att öka åtgärdstakten, aktivt vidareutveckla sitt arbete med tillsynsvägledning enligt miljö tillsynsförordningen (2011:13), och därigenom förbättra

förutsättningarna för operativa tillsynsmyndigheter att minska utsläppen från enskilda avlopp.

Länsstyrelsen ska förstärka sitt arbete med tillsyn enligt 51 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och därigenom förbättra förutsättningarna för operativa tillsynsmyndigheter att minska utsläppen från enskilda avlopp.

Länsstyrelsen ska, i enlighet med Havs- och vattenmyndighetens anvisningar, redovisa genomförda insatser, samt ev. behov av ytterligare insatser beträffande tillsyn avseende enskilda avlopp enligt miljötillsynsförordningen samt tillsyn enligt 51 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Uppdraget ska redovisas till Havs- och vattenmyndigheten med kopia till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet). Redovisningen avseende 2015 ska senast den 15 februari 2016.

- RB 62. Länsstyrelsernas arbete med artskydd ska bidra till att motverka utarmning av den biologiska mångfalden och att nå miljö kvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv. Länsstyrelserna ska därför särskilt redovisa hur de arbetar för att informera om och involvera allmänheten i arbetet med bestämmelserna i artskyddsförordningen respektive i rådets förordning 338/97. Redovisningen ska lämnas till Naturvårdsverket senast den 18 mars 2016.

Regleringsbrevet 2016

Regleringsbrevet för 2016 har inte kommit vid tidpunkten för uppdateringen av behovsutredningen inför 2016. Länsstyrelsen gör dock bedömningen att uppdragen kommer se ut på i stort sett samma sätt som tidigare år.

1.2 Operativ tillsyn

Med operativ tillsyn menas, enligt 3 § miljötillsynsförordningen, sådan tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtar eller har vidtagit en åtgärd som omfattas av miljöbalkens bestämmelser.

Åtgärder inom den operativa tillsynen delas upp i:

- händelsestyrd tillsyn, reaktiva åtgärder utifrån,
- planerad tillsyn som kan vara kontrollerande/granskande och/eller förebyggande/främjande eller genom
- egeninitierade tillsynsprojekt

Åtgärder inom den operativa tillsynen kan genomföras i olika syften, t ex för att:

- Kontrollera efterlevnaden av regelverk, förordningar och föreskrifter i lagstiftning så som miljöbalken och dess förordningar.

- Kontrollera efterlevnaden av meddelade domar, tillstånd och dispenser samt villkoren i dessa.
- Bedöma om tillstånd, domar och villkor är av tillräcklig omfattning samt initiera omprövning, alternativt att villkor ändras eller upphävs, inom verksamheter med tillstånd eller dom enligt 9 eller 11 kap miljöbalken om villkoren inte bedöms vara tillräckliga.
- Åtgärder ska vidtas för att åstadkomma rättelse genom föreläggande samt ombesörja åtalsanmälan och påförande av miljöstraff.
- Kontrollera efterlevnaden av rapporteringsskyldigheter.
- Hantera anmälningsärenden inom tillsynsobjekt, både pågående och planerade, och besluta om godkännande, försiktighetsåtgärder eller förbud.
- Rådge och informera verksamhetsutövare och i vissa fall allmänheten om gällande regelverk och tillgänglig kunskap inom miljöbalksområdet.

1.3 Behovsutredningens och tillsynsplanens avgränsning

Behovsutredningen och tillsynsplanen omfattar sådan tillsyn som enligt länsstyrelsernas tidredovisningssystem (Verksamhets och ärendestruktur, VÄS) definieras som tillsyn under verksamhetskoderna 50–57 och baseras på miljöbalken.

Därutöver ingår tillsynen inom områdena nedan med anledning av att denna tillsyn är nära knuten till miljöbalkstillsynen eller till sakområdet naturvård och miljöskydd i övrigt.

- Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor – 456
- Lagen om allmänna vattentjänster – 567

1.3.1 Vad ingår inte i behovsutredningen och tillsynsplanen

För att en insats ska betraktas som operativ tillsyn enligt miljöbalkens mening krävs att objektet för tillsynen omfattas av miljöbalkens bestämmelser eller föreskrifter samt att tillsynen utövas direkt gentemot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd. Med andra ord måste det finnas en regel i miljöbalken eller med ursprung i miljöbalken som berör just den händelse eller åtgärd som tillsynen har till syfte att kontrollera.

Följande utgör ett urval av insatser som per definitionen inte är tillsyn:

- Tillsynsvägledning
- Miljömålsarbete i den del som avser framtagande av regionala miljökvalitetsmål och åtgärdsprogram.
- Regional miljöövervakning
- Generell övervakning av miljökvalitetsnormer

- Vattenförvaltning i den del som avser kartläggning, statusklassning och framtagande av åtgärdsprogram och förvaltningsplaner
- Samordning av recipientkontroll
- Förvaltning och skötsel av skyddade områden
- Arbete med områdesskydd och bevarandeplaner
- Rovdjursförvaltning
- Kalkning av försurade sjöar och vattendrag
- Prövning av tillstånd, dispenser och undantag
- Beslut om villkor som delegerats

Behovet för ovanstående insatser ingår därmed inte i behovsutredningen.

1.4 Beräkning och redovisning av tillsyns- och resursbehov

Behovsutredningen utgår från tidredovisningen (Agresso), antal ärenden under de senaste åren och medarbetarnas erfarenheter, bedömningar och uppskattningar av hur tillsynsbehovet ser ut i förhållande till den tid som faktiskt använts. Vidare har hänsyn tagits till kända eller förväntade förändringar under det kommande året som föranleder ett ändrat tillsynsbehov.

Den utförda tillsynen över bestämmelserna i miljöbalken är i hög grad händelsestyrd och ärenden initieras som regel av klagomål från allmänheten eller genom incidenter i verksamheten. Det går att uppskatta hur mycket tid den händelsestyrda tillsynen tar med stöd av erfarenhet från mängden ärenden och tidsåtgång under tidigare år.

I den planerade/egeninitierade tillsynen styrs behovet dels av antalet objekt i länet men även av ambitionsnivån.

För beräkning av resursbehovet har följande antaganden gjorts:

- En årsarbetskraft motsvarar 1760 timmar eller 220 dagar per år. I dessa siffror är ledigheter (helgdagar, semester etc.) inräknade.
- Underlag för bedömning av resursbehovet 2014 har främst utgjorts av sammanställning av tidigare nedlagd tid och uppskattningar av tidsåtgång.
- Behovet är bedömt med hänsyn till 2013 års lagstiftning, målformuleringar etc.
- Utfall och behov redovisas som persondagar (pd) och/eller årsarbetskrafter (åa). 1 åa = 220 pd. En årsarbetskraft motsvarar inte en person eftersom utfallet är redovisat som om årsarbetskraften jobbar 100 % med tillsyn.

2. Tillsynsområden och tillsynsobjekt

Tillsynen omfattar hela tillsynsområden och/eller avgränsade tillsynsobjekt. Inom vissa tillsynsområden kan antalet objekt som kan bli föremål för tillsyn vara mycket stort.

Register över tillsynsområden:

- Naturvårdsverkets naturvårdsregister för skyddad natur (VICNatur)
- Naturvårdsverkets register över Natura 2000-områden
- Förteckning över vilthägn
- Förteckning över verksamheter som omfattar handel, preparering, förevisning av vissa hotade arter enligt artskyddsförordningen.
- Damminventering i Stockholms län
- Markavvattningsregistret
- Miljöboken – tillståndsgivna vattenverksamheter (även kallad vattenboken)
- Miljöfarliga verksamheter införda i Miljöreda
- Sevesoregistret
- EBH-stödet. Länsstyrelsernas databas över förorenade områden
- Register över miljöriskområden i länet (finns ännu intet upprättat då det inte finns något miljöriskområde)

2.1 Seveso

VÄS-kod 456

Denna lagstiftning (199:382) omfattas inte av miljöbalken men länsstyrelsen ska integrera tillsynen med den övriga miljöskyddstillsynen. Tillsynen inom området syftar till att begränsa eller förhindra att allvarliga kemikalieolyckor uppstår. Tillsynen bedrivs i nära samarbete med Arbetsmiljöverket och innehåller systemtillsyn, inspektion och kontroll.

Från och med 2015 kommer Arbetsmiljöverket inte längre genomföra Seveso-tillsyn. Under 2015 träder *ny lagstiftning*, Seveso III, i kraft vilket innebär höjda krav inom bland annat tillsyn.

2.1.1 Resultat 2013

Tillsynen av Sevesoverksamheter uppgick 2013 till 0,24 årsarbetskrafter. År 2013 genomfördes tillsynsbesök utifrån prioriteringar i tillsynsplanen för Seveso 2013. Samtliga 14 inplanerade tillsynsbesök på länets 31 Sevesoanläggningar genomfördes under året. Under året har 5 säkerhetsrapporter handlagts och vid ingången av 2014 finns 3 öppna ärenden för säkerhetsrapporter. Totalt avslutades 21 ärenden inom området under året och vid ingången av 2014 fanns 17 öppna ärenden, varav 3 är inlämnade säkerhetsrapporter.

2.1.2 Behov 2014–2016

Behovsutredningen omfattar Miljöavdelningens tillsyn enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, den s.k. Sevesolagen. I länet finns 11 verksamheter på den högre och 20 på den lägre kravnivån, *inför 2016 har ett tillsynsobjekt på den högre kravnivån tillkommit*. Utöver Miljöavdelningen arbetar även Samhällsbyggnadsavdelningen med tillsyn enligt Sevesolagen, *Samhällsbyggnadsavdelningens resursbehov bedöms vara ca 0,4 årsarbetskrafter för 2016*.

Tillsynen omfattar systemtillsyn på plats, granskning av säkerhetsrapporter och anmälningar om nya Sevesoverksamheter, granskning av information till allmänheten, granskning av interna planer för räddningsinsatser m.m.

Vad som gäller för tillsynen ovan framgår även av förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt Räddningsverkets föreskrifter (2005:2) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

För tillsynen krävs goda kunskaper om de olika verksamheterna, aktuell lagstiftning, säkerhetsfrågor och riskhantering. Behovet av att säkerställa att kompetens inte försvinner tillfälligt är viktigt. Beräknat resursbehov är baserat på tidigare erfarenheter och behov av tillsynsbesök per år utifrån vad som framkommit i bilagd behovsutredning för Seveso, se [bilaga 1](#).

Till följd av att Arbetsmiljöverket inte längre genomför Seveso-tillsyn försvinner de samordningsvinster som funnits. En följd av detta är ett behov av dubbling av personer från Länsstyrelsen vid tillsynsbesök. Den nya lagstiftningen ställer krav på tätare intervaller av tillsynsbesök samt utökade krav på dokumentation. *Under 2016 ska samtliga verksamheter på högre kravnivå, 12 st, lämna in sina uppdaterade säkerhetsrapporter till Länsstyrelsen, utifrån den nya lagstiftningen. Det innebär att det under 2016 kommer att vara en extra arbetsbelastning för att hinna hantera och granska samtliga inlämnade säkerhetsrapporter.*

Kod	Utfall 2013 (åa)	Resursbehov 2014 (åa)	Resursbehov 2015 (åa)	Resursbehov 2016 (åa)
456	0,24	0,55	0,80	0,9 (+0,4)

2.2 Områdesskydd

VÄS-koder 515 och 516

Områdesskydd omfattas av miljöbalkens 7:e kapitel och inkluderar tillsyn av föreskrifter för naturreservat och andra skyddade naturområden samt vattenskyddsområden. Tillsynen över Natura 2000-områden samt hela tillsynsområden som strandskyddet och biotopskyddet ingår. Kommunen är tillsynsmyndighet för de områdesskydd som kommunen fattat beslut om samt alla

strandskyddsområden som inte omfattas av något annat skydd enligt 7 kap. MB, undantaget vattenskyddsområden och miljöskyddsområden.

Tillsynen av områdesskydd innebär att tillse att bestämmelser och beslutade föreskrifter efterlevs. Arbetet innebär reaktiva åtgärder, till exempel upplysning vid efterfrågan om information om tillstånds- och dispensplikt, samt handläggning av överträdelse. Tillsynen bedrivs även till stor del genom information till allmänheten. Arbetet med övrig uppsikt över exempelvis skadegörelse av anläggningar (ex. fågeltorn) och dylikt eller kontroll av skötsel, vård eller anordningar inom områdena är inte tillsyn enligt balken.

Tillsynen innebär reaktiva åtgärder vid överträdelse av föreskrifter, vid anmälningar/klagomål samt informationsinsatser och planerade egeninitierade inspektioner.

2.2.1 Resultat 2013–2015

Tillsyn av områdesskydd exklusive vattenskyddsområden och kulturresevat uppgick 2013 till ca 15 persondagar, 2014 avsattes 88 persondagar och 2015 38 dagar. Under 2014 satsades förhållandevis mycket tid på tillsynsändan gällande områdesskydd, med minskande ärendebalanser som följd. 2015 fanns dock inte möjlighet att avsätta tillräckligt med tid för pågående och inkomna ärenden. Den tid som avsatts enligt VP 2015, 15 personveckor, kunde inte utnyttjas, utan resurserna har lagts på andra arbetsuppgifter. Utfallet för 2015 blev mindre än 10 % av den planerat avsatta tiden för ärendegruppen. Därmed har ärendebalansen ökat betydligt under 2015.

Planerade egeninitierade inspektioner i vissa objekt, t.ex. avseende strandskyddsbestämmelserna, prioriteras i dagsläget bort.

Planerad tillsyn av kulturresevat har inte bedrivits under 2015.

Tillsyn av vattenskyddsområden uppgick 2013 till ca 6 persondagar, 2014 avsattes 0,5 dag. Planerad tillsyn av vattenskyddsområden har inte bedrivits under 2015.

2.2.2 Behov 2014-2016

Tillsynen av områdesskydd innebär att se till att bestämmelser och beslutade föreskrifter efterlevs. Arbetet innebär främjande tillsyn, såsom information till allmänhet och specifika målgrupper, respektive kontrollerande tillsyn genom handläggning av överträdelse. Beivrandet av överträdelse är av stor vikt inom skyddade områden för att markera tyngden i förordnandena annars riskerar konsekvensen att bli att överträdelseerna ökar eftersom risken att bli upptäckt är så liten.

Konsekvenserna från tidigare nedprioriteringar har inneburit att mer tid behöver läggas på tillsyn inom detta område. *Behovsbedömningen för 2014 och 2015 kvarstår.*

Tillsynen av kulturresevat innebär reaktiva åtgärder vid överträdelse av föreskrifter, vid anmälningar och klagomål samt informationsinsatser och planerade egeninitierade

inspektioner. Länsstyrelsen har tillsyn över kulturreseptatet Brottö skärgårdsjordbruk. I dagsläget är antalet tillsynsobjekt så begränsat att reaktiva åtgärder i princip inte förekommer. Istället läggs tid i första hand på förebyggande tillsyn genom informationsinsatser.

Länsstyrelsen har på inrådan av Riksantikvarieämbetet beslutat växla upp ambitionsnivån avseende tillgängliggörande av det statliga kulturreseptatet Brottö skärgårdsjordbruk. En plan för information och kunskapsförmedling ska tas fram och möjligheter till finansiering av en långsiktig VA-lösning för besökare till reservatet m.m. ska utredas. En styrgrupp har bildats för att se hur vi kan använda olika bidrag på bästa sätt samt hitta nätverk för att stödja och inspirera markägarna i kulturreseptatet.

Mål för den planerade tillsynen av vattenskyddsområden bör vara att tre områden per år ska besökas. Resursbehovet bedöms vara 5 persondagar per område. Tillsynen bör även omfatta information och rådgivning till kommuner och allmänheten.

Bevakning och yttranden i planer och program.

Resursbehovet är baserat på tidigare erfarenheter, antal inkomna ärenden och nedlagd tid. Behovet är också baserat på att den planerade egeninitierade tillsynen tidigare varit minimal och att ett behov av att förebygga den händelsestyrda tillsynen genom t.ex. information och rådgivning uppstått.

Kod	Utfall 2013 (pd)	Resursbehov 2014 (pd)	Resursbehov 2015 (pd)	Resursbehov 2016 (pd)
515*	22	32	122	122
515**	1	2	10	10
516	6	8	8	15

* = skyddade naturområden

** = kulturreseptat

2.3 Skydd av naturen

VÄS-koder 525, 526, 527 och 528

Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken (525)

Tillsynen bedrivs på hela tillsynsområden då antal objekt som kan omfattas av tillsyn är i princip obegränsat. Tillsynen omfattar hantering av samråd enligt miljöbalken 12 kap 6 § avseende åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön samt att kontrollera att samrådsskyldigheten och besluten i samrådsärenden efterlevs. (525)

Tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)

Tillsyn görs även i form av uppföljning och kontroll av efterlevnaden av meddelade tillstånd och dispenser inom områdesskydd, skyddade naturområden inklusive strandskydd och biotopskydd. (5261)

Tillsynen omfattar uppgifter avseende rovdjursfrågor, särskilt i de delar som är kopplade till artskyddet. Uppgifterna består bl. a av riktade informationsinsatser om rovdjurspolitiken, förvaltningsplan, annonser om skydds jakt samt kontrollinsatser av efterlevnaden av förvaltningsplanen, besiktningar och åtalsanmälan m.m. (5262, 5263)

Tillsynen omfattar också statlig kontroll av strandskyddsdispenser såsom beslut om prövning ska ske eller prövning och eventuellt upphävande av kommunalt dispensbeslut. (5264)

Tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)

Tillsynen innebär reaktiva åtgärder vid överträdelse av bestämmelser, vid anmälningar/klagomål, informationsinsatser och planerade, egeninitierade inspektioner.

Tillsynen omfattar kontroller och information om bestämmelserna om fridlysning av djur- och växtarter samt utsättning av vissa växt- eller djurarter enligt Artskyddsförordningen.

Tillsynen inkluderar också verksamheter som omfattar handel, preparering, förevisning av vissa hotade arter enligt artskyddsförordningen, CITES-bestämmelserna samt förordningarna EEG-338/97 och EEG-939/97. Vidare ingår granskning och uppföljning av egenkontrollen.

Enligt Naturvårdsverkets anvisningar ska tillsynen redovisas separat för fridlysning respektive CITES, vilket görs från och med 2015.

Tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)

Tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd innebär reaktiva åtgärder vid överträdelser av bestämmelserna i MB vid t ex klagomål samt tillsyn av efterlevnaden av de tillstånd och dispenser som meddelats. Vidare omfattas informationsinsatser och planerade egeninitierade inspektioner. Stängselgenombrott är den vanligast förekommande tillsynen av övrig prövning.

Tillsynen över vilthägn består av inspektioner och hantering av överträdelser, information och rådgivning till allmänhet och verksamhetsutövare samt granskning och uppföljning av egenkontrollen.

2.3.1 Resultat 2013–2015

Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken (525)

Samråd kring verksamheter och åtgärder enligt 12 kap. 6 § MB utgör en betydande del av tillsynen. Denna typ av ärenden är prioriterade och vi bedömer att de avsatta resurserna i dagsläget räcker till för att hantera ärendena. De sista åren har samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken ökat markant till följd av stora infrastruktursatsningar i länet. *Ökningen verkar nu ha planat ut.*

Under 2012 infördes ett nytt system med elektroniska anmälningsformulär, vilket inledningsvis medförde ökad administration och gjorde att handläggningstiden under sista kvartalet 2012 ökade. På sikt kommer de elektroniska

anmälningsformulären att korta tiderna, men mycket få ärenden kommer i dagsläget in den vägen. Under 2013 användes anmälnings tjänsten i viss utsträckning, men under 2014 och 2015 har användningen minskat, oklart varför.

Samråd ska handläggas inom sex veckor (42 dagar). Även om handläggningstiden har ökat under senare år ligger den inom den stipulerade tiden. De avsatta resurserna bedöms räcka till för ärendegruppen.

Tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)

Tillsynen inom detta område omfattar dispenser och tillstånd avseende områdesskydd, vissa rovdjursfrågor samt den statliga kontrollen av strandskyddsdispenser.

Arbetet med rovdjursfrågor omfattar planerad och händelsestyrd tillsyn avseende skydds jakt och licensjakt. Detta har inte varit aktuellt under 2014 och 2015. *Den händelsestyrda rovdjurstillsyn som utförs redovisas främst inom jaktområdet på VÄS-kod 218.*

Arbetet med tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd, vad gäller kontrollen av efterlevnaden av föreskrifter, fungerar väl. Länsstyrelsen får fortlöpande in uppgifter om överträdelser från naturbevakare i skyddade områden samt årliga rapporter. Vi genomför också årligen en träff för naturbevakarna.

Arbetet med den statliga kontrollen av strandskyddsdispenser utgör den absolut största delen av detta tillsynsområde. Arbetet omfattar såväl prövning av kommunala strandskyddsdispenser som information och rådgivning i förebyggande syfte. Tillsynen inom detta område har tidigare varit eftersatt av resursskäl, vilket inneburit att ärenden blivit liggande länge. Eftersom tillsynen inom detta område har ökat med den nya strandskyddslagstiftningen som infördes 2009 så har extra resurser tillsatts för att komma ikapp, vilket syns i statistiken för *de senaste åren.*

Att ärenden blivit liggande länge kan få negativa konsekvenser för den enskilde som tvingas vänta på beslut. Konsekvensen av ökat fokus på ärendehantering är att det årliga seminariet för kommunhandläggare inte hunnits med, vilket i sin tur riskerar leda till att kommunerna inte får tillräckligt med information och kunskap för att utforma dispenser korrekt.

Tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)

Tillsynen av skydd för djur- och växtarter har varierat mellan åren. Från 2012 har ambitionsnivån höjts och arbetet prioriterats upp bl.a. genom att kompetenshöjande insatser genomförts.

Under 2013–2015 har tillsyn av zooaffärer, djurparker och konservatorer *endast* genomförts i samband med omprövning av tillstånd. Tillsynsbesök har gjorts i vissa verksamheter med anledning av inkomna anmälningar. Ett samverkansmöte med säkerhetsansvarige på Blocket har hållits angående tillsyn av annonser. En överenskommelse har därefter gjorts med Jordbruksverket, som framgent kommer att samordna landets myndighetskontakter med Blocket vad gäller artskyddet. Samverkansmöten genomförs årligen med polis och åklagare. *Ett seminarium om*

CITES genomfördes våren 2015 som en del i den planerade tillsynen, med målgruppen antikhandlare, sekondhand-butiker, m m.

Antalet inkomna tips om olovlig annonsering av CITES-listade djur och växter ökade under 2014–2015, sannolikt till följd av ökad medial uppmärksamhet av artskydd och CITES. Därmed ökade också antalet åtalsanmälningar inom ärendegruppen.

Sammantaget har antalet ärenden ökat, och bedöms fortsätta öka i takt med att allmänhet och företag får ökad kunskap om reglerna gällande fridlysning och CITES. Vi bedömer att mer tid behövs för att nå en miniminivå för insatserna inom tillsynsområdet.

I regleringsbrevet för länsstyrelserna 2015 finns ett uppdrag (nr 62) om att redovisa hur man arbetar med artskyddstillsyn till Naturvårdsverket senast 18 mars 2016.

Tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)

Tillsynen av övrig prövning avseende naturskydd *har omfattat ca 10 persondagar årligen under perioden 2013–2015*. I tillsynen ingår tillsyn över de ca 35 tillståndsgivna vilthägnen i länet, *inklusive hägn för rehabilitering av vilda djur*. Särskilt angeläget är det att bedriva tillsyn i samband med att tillstånd förnyas. Beroende på vilken typ av verksamhet (djurarter) som avses ska tillsyn ske vart 3:e år (rehabhägn), 5:e år (rapphöns o fasaner) samt vart 10:e år (större hägn med hjort, vildsvin etc.). Tillsynen samordnas med djurskyddskontroller.

Inom detta tillsynsområde ingår också tillsyn över stängselgenombrott. Dessa ärenden är inte så många, men de är komplicerade och tar ofta lång tid att slutföra.

Under perioden 2013–2015 har ca 5 ärenden per år avslutats, men under 2015 har balansen ökat.

2.3.2 Behov 2014–2016

Tillsynen omfattar hantering av samråd enligt miljöbalken 12 kap. 6 § MB avseende åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön samt att kontrollera att samrådsskyldigheten och besluten i samrådsärenden efterlevs. Samråd ska handläggas inom sex veckor (42 dagar). *Även om handläggningstiden har ökat under senare år ligger den inom den stipulerade tiden. De avsatta resurserna bedöms räcka till för ärendegruppen.*

Därutöver finns behov av att kontrollera, åtminstone stickprovvis, genomförda samråd. Detta har i dagsläget inte genomförts på grund av tidsbrist vilket fått till följd att behovet ökat ytterligare. (525).

Tillsyn görs även i form av uppföljning och kontroll av iakttagande av meddelade tillstånd och dispenser inom områdesskydd, skyddade naturområden inklusive strandskydd och biotopskydd. Arbetet med granskning av strandskyddsdispenser utgör en mycket stor del av tillsynsområdet. Tillsynen omfattar även uppgifter avseende rovdjursfrågor, särskilt i de delar som är kopplade till artskyddet. Uppgifterna består bl.a. av riktade informationsinsatser om rovdjurspolitiken,

förvaltningsplan, annonser om skydds jakt samt kontrollinsatser av iakttagande av förvaltningsplanen och besiktningar mm. Det finns dock ett behov av jobba mer med kontrollerande tillsyn av beviljade tillstånd och dispenser. (5261)

Tillsynen av skydd för djur och växter innebär reaktiva åtgärder vid överträdelse av bestämmelser, anmälningar/klagomål, informationsinsatser och planerade, egeninitierade inspektioner. Tillsynen innebär kontroller och information om bestämmelserna om fridlysning av djur- och växtarter samt utsättning av växt- eller djurarter enligt Artskyddsförordningen. Tillsynen inkluderar verksamheter som omfattar handel, preparering, förevisning av vissa hotade arter enligt artskyddsförordningen, CITES-bestämmelserna samt förordningarna EEG-338/97 och EEG-939/97. Även granskning och uppföljning av egenkontrollen ingår.

Sammantaget har antalet ärenden ökat, och bedöms fortsätta öka i takt med att allmänhet och företag får ökad kunskap om bestämmelser för fridlysning och CITES. Vi bedömer att mer tid behövs för att nå en miniminivå för insatserna inom tillsynsområdet. (527)

Tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd innebär reaktiva åtgärder vid överträdelser av bestämmelserna i miljöbalken vid t.ex. klagomål samt tillsyn av iakttagande av de tillstånd och dispenser som meddelats. Vidare omfattas informationsinsatser och planerade egeninitierade inspektioner. Tillsynen över vilthägn består av inspektioner och hantering av överträdelser, information och rådgivning till allmänhet och verksamhetsutövare samt granskning och uppföljning av egenkontrollen. Hit hör också tillsyn av stängselgenombrott. (528)

Behovet för ovan beskrivna tillsyn är baserat på inkomna ärenden, nedlagd tid och tidigare erfarenheter. Behovet är också baserat på tidigare års prioriteringar där kontrollerande tillsyn av genomförda samråd och beviljade tillstånd och dispenser prioriterats ned. Konsekvenserna har lett till ett högre behov inom dessa områden.

Kod	Utfall 2013 (pd)	Resursbehov 2014 (pd)	Resursbehov 2015 (pd)	Resursbehov 2016 (pd)
525	88	198 (utfall 88)	198 (utfall 93)	198
526*	66	220 (utfall 0)	220 (utfall 0)	220
526**	748	682 (utfall 418)	660 (utfall 471)	660
527 fridlysning	22	88 (utfall 22)	44 (utfall 26)	44
527 CITES	-	-	44 (utfall 11)	44
528	10	22 (utfall 8)	22 (utfall 10)	22
Summa	943	1 210 (536)	1 188 (611)	1 188

* = tillsyn av dispenser och tillstånd – rovdjur och övrigt

** = tillsyn av dispenser och tillstånd – strandskydd

2.4 Vattenverksamhet

VÄS-kod 535

Anmälningssärenden och klagomålsärenden

Tillsynen omfattar handläggning av anmälningssärenden enligt 11 kap. 9 a § miljöbalken som ska beslutas inom 8 veckor från att ärendet är komplett, anmälningssärenden enligt 11 kap. 15 § miljöbalken för rensning som kan skada fisket samt den reaktiva tillsynen genom klagomål från allmänheten.

Kontinuerlig kontroll av verksamheter med tillstånd domar och kontrollprogram

Tillsynen innebär kontroll av efterlevnad av tillstånd och domar som meddelars med stöd av 11 kap. 9 § miljöbalken samt granskning och uppföljning av egenkontrollen. Det är vanligt vid prövningar i domstolen att villkor upprättas om att kontrollprogram ska inges till Länsstyrelsen för kännedom innan den tillståndsgivna verksamheten får sättas igång samt att Länsstyrelsen ska följa upp vissa delar i kontrollprogrammen. Länsstyrelsen ska kontinuerligt följa upp om verksamheterna har erforderliga villkor, samt om villkoren inte är tillräckliga, ansöka om prövning eller ta upp frågan om att ändra eller upphäva villkor eller i annat fall tillse att verksamheten omprövas. Tillsynen omfattar även miljöfarlig verksamhet som genereras av den bedrivna vattenverksamheten, exempelvis buller och vibrationer.

Kontinuerlig inspektion av icke tillståndsgivna vattenverksamheter

Tillsynen omfattar inspektioner av icke tillståndsgivna vattenverksamheter för att säkerställa att verksamheterna följer hänsynsreglerna i miljöbalken samt handläggning av åtalsanmälan vid misstänkta överträdelser.

Information och rådgivning

I övrigt ska Länsstyrelsen inom ramen för tillsynen bedriva förebyggande arbete genom att informera om anmälningss- och tillståndsplikten samt ge annan information och rådgivning till verksamhetsutövare och privatpersoner m fl. ifråga om miljöhänsyn, processer m.m.

2.4.1 Resultat 2013–2014

Under 2013 inkom 290 tillsynsärenden. 142 av dessa var anmälningssärenden och 148 var reaktiva tillsynsärenden genom klagomål från allmänheten. 2012 inkom 276 tillsynsärenden jämfört med 2011 då vi hade 295 inkomna ärenden.

Under 2013 har 2,29 årsarbetskrafter lagts på tillsynsärenden. Av dessa utgjorde anmälningssärenden 1,15 årsarbetskrafter och reaktiv tillsyn 1,13 årsarbetskrafter. År 2012 lades 3,4 årsarbetskrafter på hela tillsynen och under 2011 lades motsvarande 2,7 årsarbetskrafter på hela tillsynen.

Under 2014 inkom 327 tillsynsärenden. 214 av dessa var anmälningssärenden och 113 var reaktiva tillsynsärenden genom klagomål från allmänheten. Under 2014

har 2,11 årsarbetskrafter lagts på tillsynsärenden. Av dessa utgjorde anmälningssärenden 1,09 årsarbetskrafter och reaktiv tillsyn 1,02 årsarbetskrafter.

Under 2015(jan–okt) inkom totalt 302 tillsynsärenden. 189 av dessa var anmälningssärenden och 57 var reaktiva tillsynsärenden genom klagomål från allmänheten. Resterande tillsynsärenden rör kontrollprogram, avgifter, överklaganden etc. Under 2015 har 569 dagar lagts på arbete med tillsynsärenden. Av dessa utgjorde anmälningssärenden 372 dagar och reaktiv tillsyn 197 dagar.

2.4.2 Behov 2013–2016

Anmälningssärenden och klagomålsärenden

För 2014 behöver behovet för anmälningssärenden justeras upp till 12 timmar per ärende. Det blir 225 dagar på anmälningssärenden (räknat på förväntade 150 ärenden/år). Tidigare var målet att handläggningen i snitt skulle ta högst 8 timmar men uppföljningen av 2013 visar att anmälningssärenden i snitt tar 14 timmar. Under 2014 inkom betydligt fler anmälningssärende 214 stycken mot beräknat 150 stycken för 2014. Det blir 321 dagar mot det förväntade 225 dagar.

Under 2015 inkom ca 220 anmälningssärenden. Sett till resultaten från 2015 och med uppskattningen att ett anmälningssärende i snitt tar 12 timmar att handlägga behövs 2016 ca 330 dagar för handläggning till anmälningssärenden.

Den reaktiva tillsynen tar fortfarande lång tid per ärendet. Främsta orsaken är att dessa ärendetyper blir liggande för länge. Ärendetypen är också komplex att utreda. För 2014 beräknas ca 610 dagar för den reaktiva tillsynen. För att komma i fas med ärendegruppen finns ett stort behov av att arbeta ner ”ryggsäcken”. Därför finns ett antal dagar som är reserverade som projekt ”surdegar” på 30 dagar för att börja hantera denna ojämnhet.

Med från 2013 var det 44 tillsynsärenden i ”ryggsäcken”. För 2015 beräknas ca 628 dagar för den reaktiva tillsynen. För 2015 har vattenverksamheten tillskjutits extra medel för att minska ärendebalansen.

Med in i år 2016 är det ca 40 tillsynsärenden med i ”ryggsäcken”. Definitionen av ryggsäck är klagomålsärenden som är äldre än 1 år. För 2016 beräknas ett behov på ca 600 dagar för den reaktiva tillsynen. Att få ner ärendebalanserna med avseende på ”ryggsäcken” och samtidigt hantera de ”nya” ärendena inom ramen för Miljöavdelningens mål kommer kräva ett större behov av resurser än vad vattenverksamhetsgruppen har som ordinarie resurs. Även för 2016 har vattenverksamhetsgruppen därför tillskjutits extra medel för att minska ärendebalanserna.

Kontinuerlig kontroll av verksamheter med tillstånd domar och kontrollprogram

Det pågår flera större infrastrukturprojekt. Citybanan (10 dagar 2013, 8 dagar 2014 och 4 dagar 2015) är snart färdig och har inte samma mötesbehov längre. Däremot kommer tillsynsbehovet på Förbifarten (25 dagar 2014 och 85 dagar

2015) och Slussen (25 dagar 2013, 12 dagar 2014 och 25 dagar 2015) att öka när de fysiska arbetena förväntas komma igång. För Slussen kommer arbetet tidigast igångsättas sommaren 2015. Även mindre infrastrukturprojekt som t.ex. arbeten med Värtahamnen och Norviks hamnar förväntas ta mycket tid i anspråk, ca 10 dagar. Övrig tillsyn och uppföljning av efterlevnaden enligt miljöbalken genom kontroll av domar och villkor m.m. beräknas till ca 160 dagar.

Då länet växer och det pågår och planeras för flera nya infrastrukturprojekt där vattenverksamhet ingår så behöver tillsynsinsatsen öka under 2016. En uppskattning är att antalet timmar som används till övrig tillsyn och uppföljning kommer att behöva utökas till 250 dagar mot tidigare 160 dagar.

Enligt årsredovisningen 2014 ska Länsstyrelsen arbeta med omprövning av tillståndsgivna vattenverksamheter. För att klara uppgiften har flera projekt med inriktningen att identifiera och juridiskt hantera gamla tillstånd identifierats. Totalt har 40 dagar lagts på denna typ av projekt.

Kontinuerlig inspektion av icke tillståndsgivna vattenverksamheter

Stockholm har mycket infrastruktur som påverkar grundvattnet och frågorna som berör påverkan på grundvattenförhållandena är många. För att kunna förbättra vår möjlighet till snabb och korrekt information om grundvattenbortledningar har ett grundvattenprojekt identifierats om 20 dagar.

Under 2014 kommer Länsstyrelsen att få tillgång till rapporten ”Kulturvärden knutna till vatten”. I rapporten har en genomgång av många dammanläggningar gjorts. Uppgifterna i rapporten behöver knytas ihop med övrig information om dammar som finns samlat. Projektet beräknas ta ca 30 dagar att färdigställa. Med hjälp av underlaget finns goda möjligheter att hitta konflikter mellan kulturmiljön och vattenvården.

Information och rådgivning

Information, rådgivning och rutinarbete beräknas till 80 dagar. Det pågår en översyn av bestämmelserna i 11 kap. MB. Utfallet i den översynen kan komma att påverka tillsynen och tillsynsresurserna för vattenverksamheter.

Kod	Utfall 2013 (åa)	Resursbehov 2014 (åa)	Resursbehov 2015 (åa)	Resursbehov 2016 (åa)
5350	-	0,36	0,36	0,4
5351	-	1,02	1,46	1,5
5352	-	1,59	1,37	2,1
53521	-	0,09	0,09	0,1
53522	-	0,14	0,14	0,1
53523	-	0,32	0,32	0,3
53531	-	0,05	0,05	0,05
53532	-	0,05	0,05	0,05
53533	-	3,45	2,85	2,7
Summa 535	2,29	6,84	6,85	7,3

För beräkningar se: [bilaga 2](#).

2.5 Miljöfarlig verksamhet

VÄS-kod 555

Tillsynen omfattar kontroll av efterlevnad av villkor och tillstånd för miljöfarliga verksamheter med beteckningen A eller B i miljöprövningsförordningen (2013:251). Länsstyrelsen har tillsyn över avfall, farligt avfall och producentansvar inom de verksamheter där länsstyrelsen har tillsynen över miljöfarlig verksamhet. Länsstyrelsen har även ansvar för tillsynen i frågor om skydd av den yttre miljön vid hantering av kemiska produkter, varor och biotekniska organismer som inte innebär utsläppande på marknaden inom miljöfarliga verksamheter för vilka länsstyrelsen har tillsynsansvar.

Inom tillsynen ingår att hantera anmälningsärenden, mindre ändringar inom verksamheterna och att granska efterlevnaden av rapporteringsskyldigheterna för miljöfarlig verksamhet i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2006:9 om miljörapport. Vidare omfattar tillsynen granskning och uppföljning av verksamhetsutövers egenkontroll.

Tillsyn bedrivs genom inspektion och kontroll samt genom rådgivning och information till verksamhetsutövarna och i undantagsfall till allmänheten om regelverk och tillgänglig kunskap inom miljöbalksområdet.

Inom tillsynen ingår även att ta in avgifter enligt förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken och att hantera överträdelser.

Tillsynen omfattar även att tillse att verksamheterna har erforderliga villkor i gällande tillstånd, samt om villkoren inte är tillräckliga, ansöka om provning eller ta upp frågan om att ändra eller upphäva villkor, och i annat fall tillse att omprovning sker av verksamheten.

2.5.1 Resultat 2013

Länsstyrelsen har tillsyn av 77 miljöfarliga verksamheter. Dessa utgörs bland annat av avfallsanläggningar, avloppsreningsverk, förbränningsanläggningar, hamnverksamhet, jordbruk, massa- och pappersindustri, raffinaderier och täkter. I [bilaga 3](#) finns en fullständig lista på Länsstyrelsen tillsynsobjekt.

Under 2013 användes ca 300 dagar, vilket motsvarar ca 1,4 årsarbetskrafter, för tillsynen av miljöfarliga verksamheter. Samma siffra för 2012 var 2,3 årsarbetskrafter. Majoriteten av tillsynstiden användes för anmälningsärenden där verksamheterna anmäler olika förändringar samt till den händelsestyrda tillsynen som utgörs av driftstörningar, tillbud och haverier samt hantering av klagomål på verksamheterna. Under året har 39 ärenden avslutats. *Länsstyrelsen gör bedömningen att 2013 kan anses vara ett rimligt basår att utgå ifrån i bedömningen av resursbehovet.*

Utöver detta har även handläggning av miljörapporter samt tillsynsbesök hanterats. Länsstyrelsen har under året genomfört tillsynsbesök på 34 av 77 tillsynsobjekt. Vid utgången av 2013 var 35 ärenden avseende miljörapporter öppna, av dessa var 9 miljörapporter för verksamhetsåret 2011 eller äldre.

Länsstyrelsen har inte bedrivit något särskilt tillsynsprojekt under året. Länsstyrelsen har inte heller utpekat något särskilt tillsynsområde som prioriterats under året.

Under 2014 återkallades tillståndet för två av Länsstyrelsen tillsynsobjekt, det var två B-verksamheter som var klassad som prioritet 3. Under 2014 fick Länsstyrelsen fyra nya tillsynsobjekt, preliminärt klassas två av dessa som prioritet 3 och 2 som prioritet 4. Länsstyrelsen har 79 tillsynsobjekt.

Under 2015 återkallades tillståndet för två av Länsstyrelsen tillsynsobjekt, det var två B-verksamheter som var klassad som prioritet 4. Under 2015 har Länsstyrelsen fått tillsynsansvar för ytterligare ett tillsynsobjekt, det är en B-verksamhet som preliminärt klassas som en prioritet 3. Länsstyrelsen har 78 tillsynsobjekt. Vidare har Länsstyrelsen prioriterat ner ett tillsynsobjekt från prio 1 till 4 då verksamheten lagts ner men inte återkallat tillståndet.

2.5.2 Behov 2014–2016

Planerad och händelsestyrd tillsyn

Bedömningen av tillsynsbehovet hos Länsstyrelsen tillsynsobjekt är gjord enligt en modell som tidigare använts vid ett flertal länsstyrelser, såsom Gävleborg och Västra Götaland. Respektive tillsynsobjekt tilldelades poäng utifrån en rad parametrar under de fyra rubrikerna;

- Påverkan på hälsa och miljö,
- miljömedvetenhet och förmåga att följa lagkrav,
- bindande myndighetsutövning och
- komplexitet.

För att få en likvärdig bedömning har en vägledning använts vid ifyllandet av enkäten. Varje handläggare har även tillgång till Svenska miljörapporteringsportalen, SMP, där uppgifter om utsläpp från en viss verksamhet vanligtvis finns rapporterad. Värdena kan sedan sättas i relation till utsläpp från övriga tillståndspliktiga verksamheter i länet och landet. Under de tre senare rubrikerna ryms frågor avseende om aktuellt tillstånd finns, om verksamheten berörs av specialregler, förekomst av miljöledningssystem, om verksamheten är förändringsbenägen, hur egenkontrollen fungerar, lokaliseringens lämplighet samt om tillsynen är eftersatt mm. Resultatet bearbetades och resulterade i att tillsynsobjekten fördelades i fyra prioritetsgrupper där de objekt som bedöms ha mest tillsynsbehov klassas som prioritet 1.

Efter denna klassning har Länsstyrelsen grupperat de 77 tillsynsobjekten enligt listan nedan. Vidare har Länsstyrelsen, med utgångspunkt i enkäterna och prioriteringen, bedömt tillsynsbehovet i tid.

- Prioritet 1, 8 st (7 st 2016)
- Prioritet 2, 13 st
- Prioritet 3, 26 st (28 st 2016)
- Prioritet 4, 30 st (30 st 2016)

Av [bilaga 3](#) framgår att tillsynsbehovet för Länsstyrelsen tillsynsobjekt under perioden 2014–2016 årligen är 560 dagar, vilket motsvarar ca 2,5 årsarbetskraft.

Egeninitierade tillsynsprojekt

Införandet av IED-direktivet kommer att ställa krav på alltmer detaljerad tillsynsplanering på objektsnivå vilket kan medföra att tillsynsbehovet kommer att bli tydligare och kan komma att öka. Direktivet kommer även att ställa krav på omprövning av verksamheter för att de ska uppfylla kraven på bl. a. bästa teknik i s.k. BAT- slutsatser. Dessa kommer att kräva tillsynsresurser att se till att dessa omprövningar påbörjas liksom att delta som tillsynsmyndighet i prövningsprocessen. Under 2014 bör Länsstyrelsen prioritera att klargöra vilka förändringar som IED-direktivet kommer medföra och hur detta kommer att påverka tillsynsarbetet. Miljösamverkan Sverige kommer under 2014 att genomföra ett projekt avseende IED-direktivet, Länsstyrelsen kommer att delta med en representant i projektgruppen.

Länsstyrelsen genomförde under 2010 och 2011 ett projekt avseende energieffektivisering inom de verksamheter som Länsstyrelsen har tillsynsansvar för. Syftet var att öka kunskapsnivån hos våra tillsynsobjekt gällande möjligheterna till energieffektivisering, inspirera företagen att starta ett långsiktigt arbete med energieffektivisering samt att öka kunskapen hos handläggarna för att genom vår tillsyn hantera frågor gällande energieffektivisering. Länsstyrelsen kunde i detta projekt konstatera att det fortfarande finns en stor potential till förbättringar ute i verksamheterna. Länsstyrelsen ser att det finns stor potential i att driva ett fortsättningsprojekt där Länsstyrelsen ställer krav på de verksamheter som brister i miljöbalkens grundläggande krav enligt 2 kap 5 § miljöbalken. Ett sådant projekt skulle bidra till uppfyllandet av ett av Länsstyrelsen prioriterade miljömål Begränsad klimatpåverkan.

Under 2016 kommer Länsstyrelserna tillsammans med Energimyndigheten, som är projektägare, starta ett projekt med syftet att få till att energieffektiviserande åtgärder genomförs i små och medelstora företag. Åtgärder som stärker företagets konkurrenskraft och möjlighet till tillväxt och samtidigt bidrar till energi- och klimatpolitikens hörnpelare, ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet. I dagsläget har en gemensam ansökan skickats in till Tillväxtverket för att söka bidrag från det Nationella regionalfondsprogrammet. Det finns inte någon fastslagen budget men en första bedömning som genomförts visar på att det kommer krävas mellan 0,5 och 1,0 årsarbetskraft per år och län, projektet kommer pågå under fem år.

Kod	Utfall 2013	Resursbehov 2014	Resursbehov 2015	Resursbehov 2016
555 (åa)	1,4	2,5 (<i>utfall 1,8</i>)	2,5	2,5
555, projekt (pd)	0	30 (<i>ej genomfört</i>)	30 (<i>ej genomfört</i>)	30 (<i>ej aktuell</i>)
555, <i>lst-gemensamt projekt (åa)</i>				0,5-1,0

2.6 Kemiska produkter och biotekniska organismer

VÄS-kod 565

Huvuddelen av länsstyrelsens tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer hanteras inom andra tillsynsområden. Denna tillsyn redovisas normalt inom 555. Tillsynen inkluderar rådgivande och kontrollerande åtgärder.

2.6.1. Resultat 2013

Under 2013 användes 3 dagar till tillsyn. Huvuddelen av tillsynen av kemiska produkter och biotekniska organismer hanteras i samband med övrig tillsyn av miljöfarlig verksamhet och redovisas inom VÄS-kod 555.

2.6.2 Behov 2014–2016

Utöver den löpande tillsynen som genomförts i begränsad utsträckning, ca 5 pd, ser Länsstyrelsen ett behov av att genomföra ett projekt inom kemikalietillsyn med fokus på ny lagstiftning inom området samt kemikaliehanteringen hos de verksamhetsutövare som hanterar kemikalier och där enheten har ett tillsynsansvar utifrån miljöbalken. Genom projektet förväntas kunskapsnivån kring ny lagstiftning inom området öka hos ansvariga handläggare samt hos våra tillsynsobjekt. Även kunskap om vilka metodstöd som finns att tillgå för handläggare som ska genomföra kemikalietillsyn förväntas öka. Enheten förväntas också få en bättre bild av hur kunskapsläget är hos våra tillsynsobjekt kring aktuell lagstiftning samt hur kemikaliehanteingen fungerar eller inte fungerar ute på verksamheterna. Inom projektet kommer det även utredas vilka av våra tillsynsobjekt som kan förväntas påverka MKN (Miljö Kvalitets Normerna) genom att de ligger inom avrinningsområden till recipienter där god kemisk status idag inte uppnås.

Målet med projektet är att bidra till att det i Stockholms län prioriterade miljömålet Giftfri Miljö uppnås genom att våra tillsynsobjekt har en bra kemikaliehantering. Projektet förväntas ta 30 dagar i anspråk, varav 10 dagar för projektledare och 20 dagar för deltagande handläggare. *Länsstyrelsen ser idag ett behov av att genomföra projektet mer koncentrerat, eftersom projektet ännu inte startat. Resursbehovet under 2016 skulle innebära ca 0,5 årsarbetskrafter.*

Kod	Utfall 2013 (pd)	Resursbehov 2014 (pd)	Resursbehov 2015 (pd)	Resursbehov 2016 (pd)
565	3	35 (ej genomfört)	35(ej genomfört)	110

2.7 Avfall och producentansvar

VÄS-kod 566

Huvuddelen av länsstyrelsens tillsyn inom avfallsområdet hanteras inom andra tillsynsområden. Denna tillsyn redovisas normalt inom 555.

De tillsynsuppgifter som redovisas under denna kod är i huvudsak tillsyn över gränsöverskridande avfallstransporter (GRÖT) enligt EG-förordningen 1013/2006 om transport av avfall samt enligt miljötillsynsförordningen (2011:13).

Länsstyrelsen har ansvaret för tillsyn över avfallstransporter till eller från andra länder. Tillsynen kan utföras på till exempel företag, hamnar, järnvägar och vägar. Inom tillsynsområdet hanterar länsstyrelsen även ärenden avseende transport av avfall inom Sverige.

Utöver detta granskar länsstyrelsen även kommunernas avfallsplaner samt har tillsyn över sjöfarten och luftfarten när det gäller sådan dumpning och förbränning av avfall som regleras genom 15 kap. 31–33 §§ miljöbalken.

2.7.1 Resultat 2013

Under 2013 användes ca 130 dagar vilket motsvarar ca 0,6 årsarbetskraft för att tillsyna framförallt gränsöverskridande transporter, anmälningar och ansökningar av transport av avfall och granska kommunala avfallsplaner.

2.7.2 Behov 2014–2016

Länsstyrelsens uppgift i tillsynsarbetet med gränsöverskridande avfallstransporter är att göra en bedömning av om en misstänkt transport innehåller avfall, efter att andra myndigheter har stoppat en kontroll som misstänks innehålla avfall.

Samverkan, som bedrivs genom erfarenhetsutbyte och informationsutbyte, mellan Länsstyrelsen och andra myndigheter som Kustbevakningen, Tullverket, Polisen och Åklagarmyndigheten fungerar bra men Länsstyrelsen kan se att samverkan kan förbättras ytterligare genom ökad tillsyn ute i fält med till exempel Polisen. Det finns även ett behov av att göra mer planerade tillsynsbesök i form av kontroll av efterlevnaden av tillstånd från Naturvårdsverket samt uppströmskampanjer. Tillsynsbehovet inom detta område är svårt att bedöma då området är relativt nytt, resursbehovet är därför beräknat på tidigare års nedlagda tid.

Inom tillsynsområdet hanterar även Länsstyrelsen anmälningar och ansökningar av transport av avfall. Hanteringen är helt händelsestyrd och är beroende av antalet inkomna ärenden, bedömningen är att antalet inkomna ärenden kommer att vara relativt konstant under treårsperioden.

Arbetet med att granska kommunernas avfallsplaner samt tillsynen över sjöfarten och luftfarten när det gäller sådan dumpning och förbränning av avfall som regleras genom 15 kap. 31–33 §§ MB motsvarar detta endast enstaka arbetsdagar.

Under november 2015 beslutades att genomföra en koncentration av tillsynarbetet avseende gränsöverskridande avfallstransporter. Länsstyrelsen i Stockholms län kommer ansvara för tillsynen i 7 län. Det är svårt att göra en bedömning av resursbehovet men en uppskattning är att det kommer kunna krävas upp till ca 3 årsarbetskrafter för GRÖT-tillsynen i 7 län. Länsstyrelsen har tidigare tillförts medel motsvarande 1,5 årsarbetskraft vilket enligt uppdragsgivaren motsvarar behovet även efter en koncentration. Det finns ett behov av att förtydliga uppdraget för att kunna göra en realistisk bedömning av resursbehovet.

Kod	Utfall 2013 (åa)	Resursbehov 2014 (åa)	Resursbehov 2015 (åa)	Resursbehov 2016 (åa)
5664 GRÖT	0,2	0,5	0,5	-
5664 GRÖT (vid konc.)	-	-	-	1-3
5662/5622 Transport	0,4	0,4	0,4	0,4

2.8 Övrigt miljö- och hälsoskydd

VÄS-kod 567

Tillsynsområdet omfattar tillsyn enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Länsstyrelsen har tillsynsansvar för att vatten och avloppsfrågan löses i ett större sammanhang där det behövs.

2.8.1 Resultat 2013

Under 2013 användes cirka 14 dagar vilket motsvarar cirka 0,06 årsarbetskrafter för tillsyn enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Åtta nya ärenden öppnades under året och tre ärenden avslutades under året. Vi har alltså en negativ ärendebalans.

Kod	Nya	Avslutade	Öppna	Varav JK
5632 (gamla väs-koden)	2	2	6	4
5673	6	1	6	0
Totalt	8	3	12	4

2.8.2 Behov 2014–2016

Tillsynen bör främst utgöras av rådgivning och stöd till kommuner, huvudsakligen samordnad med samverkan om VA-planering, samt handläggning av enskilda personers begäran om tillsyn för att kommunen ska lösa vatten- och avloppsfrågan i ett större sammanhang. Vi har idag, efter att i flera år enbart ha handlagt externt initierade ärenden, liten dokumenterad kunskap om vilka områden som borde prioriteras för kommunal anslutning eller omfattningen av det reella tillsynsbehovet.

För att Länsstyrelsen ska kunna bedöma om respektive kommun uppfyller 6 § enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster behövs en extra tillsynsinsats genomföras. En sådan insats bedöms motsvara minst en halv årsarbetskraft. Att sedan driva processer gentemot kommunerna för att tillse att lagstiftningen efterföljs skulle innebära att ytterligare en halv årsarbetskraft behövs.

Om vi istället ska fortsätta med samma ambitionsnivå som tidigare år hamnar resursbehovet på ca 0,1 årsarbetskraft.

I enlighet med uppdrag 56 i regleringsbrevet för 2014 ska Länsstyrelserna till Havs- och vattenmyndigheten redovisa sina tillsynsinsatser enligt 51 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. *Uppdraget återkommer i regleringsbrevet för 2015 och 2016, uppdraget ser i huvudsak lika ut.*

Kod	Utfall 2013 (åa)	Resursbehov 2014 (åa)	Resursbehov 2015 (åa)	Resursbehov 2016 (åa)
567	0,06	1 (särskild insats ej genomförd)	0,5 (särskild insats ej genomförd)	1,0

2.9 Förorenade områden och miljöriskområden

VÄS-kod 575

Tillsynen omfattar potentiella föroreningsskador. Tillsynen sker ofta stegvis genom faserna ansvarsutredning, undersökningar genom frivilliga åtaganden, undersökningar genom krav, åtgärder samt uppföljning/kontroll. Tillsynen omfattar både pågående och avslutade verksamheter.

2.9.1 Resultat 2013

Länsstyrelsen i Stockholm tilldelas för närvarande årligen 2,6 miljoner för förstärkning av tillsynsarbetet inom förorenade områden enligt den bastilldelning som tagit fram av miljövårdsdirektörens förening. Dessa medel används för tillsyn av egna objekt, tillsynsvägledning och visst förebyggande tillsynsarbete, som till exempel plangranskning.

Under 2013 har cirka 340 dagar redovisats för tillsyn av förorenade områden (575). Tillsynen omfattade bland annat arbete med ansvarsutredningar och händelsestyrd tillsyn av egna objekt, nedlagda och pågående verksamheter.

2.9.2 Behov 2014–2016

Tillsynsarbetet omfattar ansvarsutredningar, initiativ till utredningar och åtgärder genom frivilliga överenskommelser och/eller myndighetsbeslut samt handläggning av anmälningsärenden och kontroll av åtgärder. Tillsyn bedrivs såväl på nedlagda verksamheter som på pågående miljöfarligaverksamheter. Tillsyn bedrivs även på objekt som utreds och åtgärdas av bidragsmedel.

För att på sikt öka andelen privatfinansierade åtgärder är det viktigt att Länsstyrelsen fortlöpande bedriver en aktiv tillsyn av förorenade områden vid pågående verksamheter som Länsstyrelsen har tillsyn över. Ett projekt genomfördes under 2007 för inventering och riskklassning av pågående verksamheter som Länsstyrelsen har tillsyn över och som ingår i Naturvårdsverkets branschlista. Därefter arbetar Länsstyrelsen med uppföljning av prioriterade objekt för att få till stånd undersökningar och åtgärder. Naturvårdsverket har senare kommit med nya anvisningar vilket innebär att även avfallsanläggningar i drift ska inventeras och riskklassas. Detta har ännu inte kunnat prioriteras men kommer att prioriteras under den kommande treårsperioden 2014–2016.

IED-direktivet (industriutsläppdirektivet) anger att vissa verksamheter ska ta fram en statusrapport i samband med tillståndsprövning eller omprövning samt ska en utökad egenkontroll för mark och grundvatten, vart tionde respektive femte år. Detta kommer att innebära ett merarbete i tillsyn vid pågående verksamheter jämfört med i dag.

Ett viktigt verktyg för tillsynsarbetet är det så kallade Ebh-stödet där det finns samlad information om länets förorenade områden. Under 2014 påbörjades ett nödvändigt kvalitetssäkringsarbete av informationen i Ebh-stödet avseende de ca 11 000 objekten i Stockholms län. För att upprätthålla ett kvalitetssäkrat Ebh-stöd framöver krävs kontinuerlig uppdatering av informationen.

Det är i dagsläget oklart hur många nedlagda objekt som Länsstyrelsen har tillsyn över. Flera objekt kommer att tillkomma i det återstående inventeringsarbetet och dessutom finns det ett stort mörkertal till exempel beträffande områden med stor risk, (riskklass 2). Länsstyrelsen bedömer att det framöver behövs en viss beredskap för att hantera ytterligare tillsynsobjekt framöver.

Miljödepartementet utreder för närvarande ett förslag på ändring av tillsynsansvaret för förorenade områden. Om tillsynsansvaret förändras enligt tidigare förslag kommer antalet objekt där Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet att öka med många objekt och därmed kommer också behovet av ytterligare resurser att öka.

Det har under 2013 initierats ett arbete med att ta fram en ny nyckel för tilldelning av medlen för förstärkning av tillsyn över förorenade områden.

Kod	Utfall 2013 (åa)*	Resursbehov 2014 (åa)**	Resursbehov 2015 (åa)**	Resursbehov 2016 (åa)**
575	1,8	3 (<i>utfall 1,1</i>)	4 (<i>beräknat utfall 1,2</i>)	4

*Utfall för tillsyn Länsstyrelsens tillsynsobjekt

**Tillsynsbehov förorenade områden för Länsstyrelsens tillsynsobjekt, tillsynsvägledning, förebyggande tillsyn

3. Sammanfattning resursbehov

Det sammanlagda resursbehovet per tillsynsområde framgår av tabellen nedan.

Tillsynsområde, uttryckt i årsarbetskrafter	<i>Utfall</i> 2013	Resursbehov 2014	<i>Utfall</i> 2014	Resursbehov 2015	Resursbehov 2016
Områdesskydd	0,1	0,2	0,4	0,6	0,6
Skydd av naturen	0,9	2,4	0,5	2,4	2,4
Skydd av naturen, strandskydd	3,4	3,1	1,9	3	3
Vattenverksamhet	2,3	7,1	2,1	6,8	7,3
Miljöfarlig verksamhet	2,4	5,4	2,7	5,1	6,3 - 9,3
Förorenad områden och riskområden	1,8	3	1,1	4	4
SUMMA	10,9	21,2	8,7	21,9	23,6 - 26,6

Länsstyrelsens rapportserie 2015

---

1. Hur arbetar vid systematiskt med ett integrationsperspektiv i landsbygdsutveckling?, *avdelningen för landsbygd*
2. Skarvar och fågelskär i Mälaren 2014, *avdelningen för miljö*
3. Miljögifter i sediment i Stockholms skärgård och östra Mälaren, *avdelningen för miljö*
4. Kartläggning av styrkeområden i Stockholmsregionen, *avdelningen för tillväxt*
5. Jämställdhetsintegrering – genomförande av strategi för Stockholms län 2014–2016, *avdelningen för tillväxt*
6. Nationella minoriteter – rapport om tillämpningen av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk år 2014, *avdelningen för tillväxt*
7. Uppföljning av bostadsbyggandet, *avdelningen för samhällsbyggnad*
8. Fjärde jämställdhetsmålet: Mäns våld mot kvinnor ska upphöra – länsstyrelsernas samordning av insatser, *avdelningen för tillväxt*
9. Häckande kustfåglar i Norrtälje kommun – resultat från inventeringar i skärgården 2014, *avdelningen för miljö*
10. Prostitutionen i Sverige 2014 – en omfattningskartläggning, *avdelningen för tillväxt*
11. Bostadsmarknadsenkäten – Stockholms län 2015, *avdelningen för samhällsbyggnad*
12. Romsk inkludering – årsrapport 2014, *avdelningen för tillväxt*
13. **Ädellövsområden och ekmiljöer** i Stockholms län, *avdelningen för miljö*
14. Utbildningsverkstad i strategiskt förändringsarbete – kursbeskrivning och lärarhandledning, *avdelningen för samhällsbyggnad*
15. Läget i länet – bostadsmarknaden i Stockholms län 2015, *avdelningen för samhällsbyggnad*
16. Ekosystemet ICT & Digital – kartläggning av Stockholmsregionens styrkeområden, *avdelningen för tillväxt*
17. Att vara förälder i Sverige – utvärdering av två föräldrastödsprogram, *avdelningen för tillväxt*
18. Prostitution in Sweden 2014 – the extent and development of prostitution in Sweden, *avdelningen för tillväxt*
19. Strategi för miljömålet Ett rikt växt och djurliv, *avdelningen för miljö*
20. Strategi för miljömålet Ingen övergödning, *avdelningen för miljö*
21. Strategi för miljömålet En giffri miljö, *avdelningen för miljö*
22. Platsens smak, *avdelningen för landsbygd*
23. Mapping of areas of strength in the Stockholm region, *avdelningen för tillväxt*
24. Besöksnäringen – vad kan Länsstyrelsen göra?, *avdelningen för tillväxt*
25. Minerva – kompetensstöd i ekonomi och organisationsutveckling för kvinnojourer med flera organisationer, *avdelningen för tillväxt*
26. Kommersiell service och grundläggande betaltjänster i Stockholms skärgård – konsekvensanalys av Länsstyrelsens arbete, *avdelningen för tillväxt*
27. Landskapshistorisk analys av Stockholms län, *avdelningen för miljö*
28. Stockholm 2016 – full fart framåt!, *avdelningen för tillväxt*
29. Buller i Kungliga nationalstadsparken – prioriterade områden och förslag på bullerdämpande åtgärder, *avdelningen för tillväxt*
30. Människohandel med barn – nationell kartläggning 2012-2015, *avdelningen för tillväxt*
31. Krisberedskap - för social hållbarhet. En vägledning för att inkludera social hållbarhet inom krisberedskap, *avdelningen för samhällsskydd och beredskap*
32. Regional risk- och sårbarhetsanalys – geografiskt område, *avdelningen för samhällsskydd och beredskap*
33. Behovsutredning 2014–2016. Tillsyn enligt miljöbalken, *enheten för miljöskydd*

”

Länsstyrelsen arbetar för att
Stockholmsregionen ska vara
attraktiv att leva, studera, arbeta
och utveckla företag i.

*Länsstyrelsen Stockholm
Enheten för miljöanalys
Telefon: 010-223 10 00
www.lansstyrelsen.se/stockholm*